

„Potrebno je pri tome osigurati slobodu i bezbednost naučnom radu i naučnom radniku, političku slobodu i bezbednost, stručnu slobodu i bezbednost, materijalnu sigurnost i bezbednost. Sve to treba staviti nasuprot dosadašnjem načinu rezonovanja politički kompetentnih, i politički suprotstavljenih foruma kojima su naučni stavovi i naučni radnici služili samo kao aditiv, kao paravan, kao zaklon za neometano delovanje protiv interesa onih u čije ime i na čijem hlebu rade.

Sve to pokazuje kakav je položaj nauke u odnosu na politiku.

Pokazuje da je taj položaj neodrživ i da se mora menjati.

Dakle, ako želimo aktivnije, ako želimo blagotvornije, stvarno učesće nauke u razrešavanju društvenih sporova i političkih teškoća u koje smo zapali, i ako želimo pravu i jasnu jezičku standardizaciju saglasno jezičkim zakonima, nauku moramo osloboditi političkog tutorstva, obezbediti joj više slobode i više para. U suprotnom od nje neće biti koristi. Samo štete.”

S. B.

JEDAN NEREGISTRIRANI SUFIKS

U novom Babićevom djelu o tvorbi (Stjepan Babić *Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku* – nacrt za gramatiku, izd. JAZU – Globus, Zagreb, 1986) dobili smo čvrst oslonac i siguran orijentir u proučavanju tvorbenog sustava našeg jezika i niza njegovih podsistema. Sve je na jednom mjestu – od najfrekventnijih do neplodnih tvorbenih elemenata. Ne ulazeći ovom prilikom u autorovu interpretaciju grade, možemo konstatovati da širina obuhvata u ovom djelu naročito dolazi do izraza u poglavju o sufiksima, koji su i najbrojniji tvorbeni elementi.

No, koliko god obrada jezičnih podataka bila podrobna i precizna, dio ogromne mase jezičkih elemenata mora ostati nezabilježen. Tako je i ovdje.

Prilikom rada na opisu automehaničarske terminologije primijetili smo jedan tvorbeni element koji kod Babića nije registriran. Radi se o sufiksu *-alnica*, koji se javlja samo u jednoj riječi – *stapalnica* i u samo jednom izvoru, Drago Hojnik *Opis automobila*, vlastita naklada, Zagreb, 1945. U ostalim izvorima sreću se kao oznake za isti pojam nazivi *stapajica*, *klipnjača* i *blajštanga*. Pojam se odnosi na dio motora – onaj koji spaja stap i koljenasto vratilo.

Sufiks *-alnica* ima isto značenje kao i *-ajica* ('ono što je u vezi sa /stapom/', 'ono na čemu /stap/ stoji') i neplodan je poput njega. Sufiks *-ajica* obrađen je u Babićevoj knjizi (na stranici 161) i u primjeru *stapajica*, a sufiks *-alnica* trebalo bi da stoji na istoj strani između sufiksa *-alica* i *-anica*.

Ovaj neregistrirani sufiks nimalo ne umanjuje vrijednost Babićevog djela, nego nam, jednostavno, govori o širini našeg jezika i velikom broju njegovih elemenata.

Danko Šipka

KRITIČKI O BJELOKOSTI SLONOVAČI

U ovom se članku želim kritički osvrnuti na članak prof. Stjepana Babića, O značenju i upotrebi riječi bjelokost i slonovača iz prošloga broja Jezika. Uz puno uvažavanje prof. Babića i njegova mišljenja iznijet ću što ja mislim o navedenoj temi.

Prof. Babić postavlja pitanje jesu li pojmovi bjelokost i slonovača istoznačni i odmah odgovara: „Sve pokazuje da su to pravi sinonimi, istoznačnice. „Glavni argument za tu tvrdnju su navedena mjesta u rječnicima dviju Matica i Opća enciklopedija na